

**עין משפט
נר מצוה**

צד:

גיד הנשה פרק שביעי חולין

גז'ין הש"ס

בז א מ"י פ"ח מהל' מאכלות אסורות הל' די וע"ש סמג לאוין קלט קמא טוש"ע יו"ד סי' סה סעף יא:

בז ב (מ"י פ"ד מהל' מביה) טוש"ע ח"מ סי' רכח סעף ו:

רבינו גרשום

משנותן לאחרים: אלא פשיטא במקום שאין מכריזין כלומר במקום שאין רגילין להכריז באותו מקום אין קונה על הכל ישראל מא"י בשר לפיכך בא"י בין שלימה ובין חתוכה אין צריך ליטול ממנה גיד הנשה דלא אתי ישראל מיבן מיניה. אלא פשיטא במקום שמכריזין כלומר במקום שרגילין להכריז ביום שלא הכריזו לא ימכור לו נבלות וטרפות לא"י שמא יחזור וימכרנה לישראל. ומצעתא בשלא הכריזו כלומר במקום שרגילין להכריז ביום שלא הכריזו אין מוכרין נבלות וטרפות לא"י שמא ימכרנה לישראל ורב אשי אמר כולה במקום שאין מכריזין. ואי פרכת (אי) במקום שאין רגילין להכריז אמאי אין מוכרין נבלות וטרפות לא"י והא לא אתי ישראל למיזבן מיניה גזרה שמא ימכרנה לו בפני ישראל: אינהו הוי דקא מטעו כר כלומר הן יודעין שטרפה והא דלא קא מכרו נפל טרפתא לבני חילא כי הויכ דלא מימאסו: הא קא מטעינן ליה. כלומר דאנן נפקינן לקדמותיה וקא מטעינן ליה: איהו הוא דקא מטעינן בפשיה כלומר שהוא יודע דלא נפקינן לקדמותיה ואף על פי כן קאמר אמאי איצטער רבנן:

אמר אב"י אין רישא וסיפא במקום שאין מכריזין. תימה לאז"י ורצא ורז אשי ברישא היכי משדר ליה חתוכה הא לעיל אמרי' חתוכה אסור גזירה שמא יתנגה לו בפני ישראל אי נמי משום דגניז ליה דעתיה וי"ל דלית להו להנך שינויי אלא שינוייא קמא דאוקי במקום שמכריזין וחתוך דעובד כוכבים מידע ידיע וצחנס פירש צקונטרס אמילתיה דרז אשי דפליג תנא דמתני' אתנא דברייתא דיכול לומר רז אשי (א) צשינויא קמא דלעיל כדפרישית והא דקתני מציעתא דלין מוכרין נבלות וטרפות לעובד כוכבים מפני שמטעהו דוקא במכירה הוא דאסור לפי שהעובד כוכבים נתן מעות צמורת שחטה אצל בשולה דורון לא חיישין וסיפא דחיש שמא ימכרו לו נבלות וטרפות לא שימכרו צמורת שחטה אלא שמא ימכרו לו ויודיעוהו שהיא טרפה והעובד כוכבי' לא יגיד לו ולהא חיישי אמוראי דהכא והא דקתני ואחד שמא יחזור וימכרנה לישראל לאז"י ורצא איירי במקום שמכריזין ולא הכריזו אצל במקום שאין מכריזין לא חיישין דלמא הדר וזין לה ישראל מיניה אפילו במכירת טבח צאיטלי דאיכא ישראל טובא ורז אשי חייש כיון דטובא ישראל קיימי התם דילמא חד מינייהו הדר וזין לו מיניה כדפירש צקונטרס ומיניה להווא שינוייא דמשני לעיל גזירה שמא יתנגה לו בפני ישראל קשה רישא דהך ברייתא דהוה לומר דפליג ומפרש ר"ת דלעיל צמתניתין איירי צאומר הישראל לעובד כוכבים שהיא מנוקרת והתם הוא דאסור משום דגונז דעתו אצל שלימה הא חזי ליה עובד כוכבים שלא ניטל הגיד אע"פ שישראל אמר לו שניטל יודע עובד כוכבים שהוא משקר ולכך חיישין נמי בחתוכה שמא יתנגה לו בפני ישראל ויקנה ישראל מן העובד כוכבים אף במקום שאין מכריזין ויאכלנה בגזירה ולא חייש דלמא טרפה היא מאחר שאומר ישראל צשעה שנותנה לעובד כוכבים שמקנה וטרח צה ליטול הגיד עד שראוי לעלמו דלפני' יהא מותר לגנוז דעת העובד כוכבים מ"מ לא מסיק אדעתיה שלהטעותו אומר לו כן והא דדייק מדאיקפד שמואל דאסור לגנוז דעתו יודע היה שמואל צבצנעא נתן לו ולא היה לו לחוש שמא ראה ישראל אחר אלא משום גניצת דעתו וברייתא דקתני וצעובד כוכבים

צין חתוכה וצין שלימה א"ץ ליטול הימנה גיד הנשה התם כשנתן לו סתם ולא אמר לו שהיא מנוקרת דאיהו דאטעי אנפשיה וגם ליכא למיחש דלמא חזי ליה ישראל וצין ליה מן העובד כוכבים צדמקום שאין מכריזין איירי וחיש שמא אחר שניטל הגיד נודע לו שהיא טרפה ולכך נותנה לעובד כוכבים אצל היכא דאמר לעובד כוכבים שהיא מנוקרת לא חייש דלמא טרפה היא דאי טרפה היא מאי נפקא מיניה דניקור הרי אינה ראויה לעלמו ומציעתא דלין מוכרין נבלות וטרפות לעובד כוכבים *היינו כשאומר לו דכשרה היא ולכך

אסור משום דמטעהו וגם משום שמא יקנה ישראל ממנו במקום ראהו שאמר לו הישראל כך קא חשיז ישראל הרואה דלהשציז מקחו אומר לו כן דכשרה דמיה יקריס דראויה לימכר לישראל אצל כשאומר דניטל גיד הימנה לא שייך טעם זה דלא עדיפא צהכי ורז אשי סבר דאפילו במקום שאין מכריזין חיישין דישראל השומע לא אסיק אדעתיה דלהשציז מקחו אומר כן ואי"ת ולפלוג וליתני צדידה בגיד וצמקום שאין מכריזין צצהכי איירי רישא לאז"י דכשאומר לו שהיא מנוקרת אין לשלוח עד שיטול הימנה גיד הנשה מפני שני דברים אחד מפני שמטעהו ואחד שמא יחזור וימכרנה לישראל וי"ל דנקט נבלה וטרפה לרצותא דקא ס"ד דלא אסור מפני שמטעהו כשמוכר לו בחזקת שחטה לפי שידוע דלהשציז מקחו אומר כן: **אינהו דקא מטעו אנפשייהו בי הא.** פי' צקונטרס והא דקתני לעיל מפני שמטעהו צמוכר לו בחזקת שחטה וכן הפותח חציות המכורות לחנוני כשאומר לו צצצילך אני פותחן דודאי גונז דעתו ואין נראה דהא אלא אם כן הודיעו קתני דמשמע אפילו צסתם אסור ולא שרי אלא צצה"ג ועוד דמאי פריך מרז יהודה דפתח ליה לעולא דהא ודאי שלא היה מטעהו רז יהודה לומר לו צצצילך אני פותחן לכך נראה דהתם צסתם ואסור משום דלין לאורח לאסוקי אדעתיה דמכורות לחנוני אצל הכא איצעי [להן] לאסוקי אדעתייהו דטרפה היא ומר וזערא איצעי ליה לאסוקי אדעתיה שלא לקראתו היו צאים אלא לצורך עצמם:

והא קא מטעינן צ"ה. ואי"ת והא אין זה טעות כיון דכלאו הכי היו צאים לכדורו דקאמר ליה טפי הוה טרחמא דכה"ג אמרינן לעיל שאני עולא דחציצ ליה לרז יהודה וי"ל דלא דמי כלל דלעיל נהי דליכא פסידא כל כך צמה שפותחן כיון שהיו מכורות

אחד מפני האנשים. שעובד כוכבים אנס הוא ומעבז הדינר צידו וגזל את הטבח: כיון דלא אכרו. היום והכל יודעים שאין היום טרפה צאיטלי: אפי למיזבן מיניה. ואוכלה בגידה כצבור שניטל: אלא פשיטא צמקום שאין מכריזין. דלא וצני מיניה אימא מציעתא

כו': אלא צמקום שמכריזין. והיום אירע להם אונס שלא הכריזו הלכך אחי ישראל למיזבן מיניה: אכרוזי הוו מכרוזי. ומדלא אכרוזו לאו טרפה היא ויאכל ומה צכך: רצא אמר כולה צמקום שמכריזין רישא. דקתני וצעובד כוכבים אפילו חתוכה אין צריך ליטול כשהכריזו היום שאותו היום לא יקח ישראל צשר מעובד כוכבים וסיפא נמי דאסור לשלוח דינר ציד עובד כוכבים כשהכריזו היום דהואיל ויש טרפה ימכרנה לו: מציעתא צשלא הכריזו. שאירע להם אונס ולא הכריזו על טרפה שנפלה לידם לפיכך אסור למכרה לעובד כוכבים שמא ימכרנה לישראל דהואיל ומקום שמכריזין הוא והיום לא הכריזו אחי למיזבן מיניה: כולה צמקום שאין מכריזין. ולא וצין ישראל מעובד כוכבים צשר הילכך רישא א"ץ ליטול גידה וסיפא נמי אסור לשלוח עובד כוכבים וליקח צשר דכיון דלין מכריזין יש לחוש שמא יש טרפה צאיטלי ואין אנו יודעין: ומציעתא. דקתני אסור למכור לעובד כוכבים אם לא הודיעו: גזירה שמא ימכרנה לו. הטבח צפני ישראל וזה הרואה לא שמע מן הטבח שהיא טרפה צבור שהיא כשרה. ומיניה צרישא גצי שולח ירך לעובד כוכבים לא גזר שמא יתנגה לו צפני ישראל וקחנה מידו ויאכלנה צגידה דצשלמא גצי מכירת טבח צאיטלי קמוצין ליה לעובד כוכבים התם ישראל טובא קיימי וחזו ומיישינן דלמא חד מינייהו הדר וצצין לה מיניה אצל שולח לעובד כוכבים צצימו הוא ומי ראה ואת"ל יראה אדם לא גזרינן כולי האי שמא יקחנה זה דכ"ע לא וצני צישרא ותנא דמתני' פליג אתנא דברייתא וגזר צה כדאוקמונא לעיל גזירה שמא יתנגה לו כו': נפל צישרא צצני חילא. צא לדינו צשר לעובדי כוכבים: לא וצני. דגנאי הוא להם מאחר שאין אנו רוצים לאוכלה: אינהו הוו דקא מטעו אנפשייהו. דלא משיילי אי טרפה אי כשרה. והאי דקתני לעיל מפני שמטעהו צמוכר לו בחזקת

שחטה וכן הפותח חציות המכורות לחנוני דאומר לו צצצילך אני פותחם דודאי גונז דעתו: הוו אסו לסיכרא פגעו אהדדי. וכצבור מר וזערא שלקראתו ילאו: כולי האי. ילאתם יותר מדאי: לא הוה ידעינן. ולעשות עסקינו ולילך למקום אחר ילאנו: דאלהאשפיה לדעתיה. שהיה צבור תחלה שצבדוהו: והא קמטעינן ליה. אם לא הייתי מגלהו היה מחזיק לנו טובה חנם: איהו הוא דמטעי אנפשיה. אחרי שאנו לא אחרנו לו לקראתך ילאנו: אי

שחטה וכן הפותח חציות המכורות לחנוני דאומר לו צצצילך אני פותחם דודאי גונז דעתו: הוו אסו לסיכרא פגעו אהדדי. וכצבור מר וזערא שלקראתו ילאו: כולי האי. ילאתם יותר מדאי: לא הוה ידעינן. ולעשות עסקינו ולילך למקום אחר ילאנו: דאלהאשפיה לדעתיה. שהיה צבור תחלה שצבדוהו: והא קמטעינן ליה. אם לא הייתי מגלהו היה מחזיק לנו טובה חנם: איהו הוא דמטעי אנפשיה. אחרי שאנו לא אחרנו לו לקראתך ילאנו: אי

ראהו שאמר לו הישראל כך קא חשיז ישראל הרואה דלהשציז מקחו אומר לו כן דכשרה דמיה יקריס דראויה לימכר לישראל אצל כשאומר דניטל גיד הימנה לא שייך טעם זה דלא עדיפא צהכי ורז אשי סבר דאפילו במקום שאין מכריזין חיישין דישראל השומע לא אסיק אדעתיה דלהשציז מקחו אומר כן ואי"ת ולפלוג וליתני צדידה בגיד וצמקום שאין מכריזין צצהכי איירי רישא לאז"י דכשאומר לו שהיא מנוקרת אין לשלוח עד שיטול הימנה גיד הנשה מפני שני דברים אחד מפני שמטעהו ואחד שמא יחזור וימכרנה לישראל וי"ל דנקט נבלה וטרפה לרצותא דקא ס"ד דלא אסור מפני שמטעהו כשמוכר לו בחזקת שחטה לפי שידוע דלהשציז מקחו אומר כן: **אינהו דקא מטעו אנפשייהו בי הא.** פי' צקונטרס והא דקתני לעיל מפני שמטעהו צמוכר לו בחזקת שחטה וכן הפותח חציות המכורות לחנוני כשאומר לו צצצילך אני פותחן דודאי גונז דעתו ואין נראה דהא אלא אם כן הודיעו קתני דמשמע אפילו צסתם אסור ולא שרי אלא צצה"ג ועוד דמאי פריך מרז יהודה דפתח ליה לעולא דהא ודאי שלא היה מטעהו רז יהודה לומר לו צצצילך אני פותחן לכך נראה דהתם צסתם ואסור משום דלין לאורח לאסוקי אדעתיה דמכורות לחנוני אצל הכא איצעי [להן] לאסוקי אדעתייהו דטרפה היא ומר וזערא איצעי ליה לאסוקי אדעתיה שלא לקראתו היו צאים אלא לצורך עצמם:

והא קא מטעינן צ"ה. ואי"ת והא אין זה טעות כיון דכלאו הכי היו צאים לכדורו דקאמר ליה טפי הוה טרחמא דכה"ג אמרינן לעיל שאני עולא דחציצ ליה לרז יהודה וי"ל דלא דמי כלל דלעיל נהי דליכא פסידא כל כך צמה שפותחן כיון שהיו מכורות

לחנוני מ"מ צעצורו פתחן וכיון דאפילו לא היו מכורות היה פותחן צעצורו לא הוצרך להודיעו כלל אצל הכא לא צאו כלל צעצורו:

אנן

תוס' ד"ה אמר וכו' חיינו כשאומר לו דבשרה היא. ע"י לקמן דף קו ע"א ובמהש"א שם:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה אמר וכו' דיטול לומר רז אשי כשינויא: